

ÄRSYKE 4/83

KYLLÄ MÄ TIEDÄN, MIHIN NÄ
TYYPIT MENEE. NE MENEE
TAITTAAN ÄRSYKETTÄ. MUT M.
EN MEE... MÄ HALUUN LUKEE
SEN VALMIINA, KUN MUSTA SE
ON NIIN PIRUN HYVÄ
LEHTI!

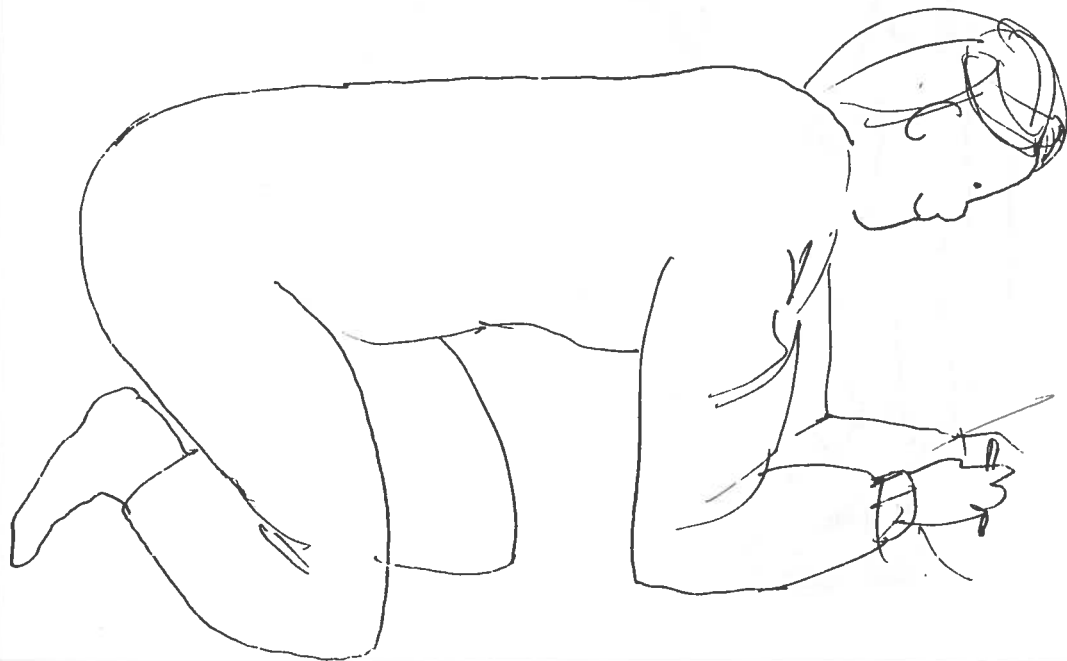

ÄRSYKKEEN N:O 4/83
SISÄLLYSLUETTELO

PÄÄKIRJOITUS.....	3
MANUEL SCORZA IM MEMORIAM	5
ARS	7
AVOIMET POLUT	10
SPOL:N SEMINAARISTA	11
RUNOJA	13
CARL ROGERS: YDINSODAN EHKÄISY	17

Tämän lehden teossa mukana olivat:

Tuomo Männinen, Lasse Mäkelä, Arja Nevalainen, Vesa
Nevalainen, Anna-Maija Poikkeus, Sirkku Rosenberg,
Anne Rätty, Markku Valjakka.

8. 12. 1983

SPOL:n seminaari "Psykologian opetuksen sisällöstä ja kehittämisestä" on pidetty. Seminaarissa käsiteltiin monia varsin tärkeitä asioita - tärkeitä jokaisen psykologian opiskelijan kannalta. Seminaarista jäi lopulta aika hyvä maku suuhun: asioita tuli esille monipuolisesti ja niistä keskusteltiin niin paljon kuin aika vain salli.

Entä mitä seminaarin jälkeen? Seminaarissa laitosten edustajat "tunnustivat syntejään", tuntuivat enimmäkseen olevan varsin vastaanottavalla tuulella sekä kehottivat opiskelijoita vain aktiivisesti toimimaan etujensa puolesta.

Kuitenkaan tämä toiminta ei ole aivan ongelmaton: vastuun jakaminen ja vastaanottaminen koulutuksen kehittämistä ei ole helppoa - sen sijaan on helppoa sysätä se muiden, yleensä opinnoissaan varhaisemmassa vaiheessa olevien niskoilta mielessä ajatus: "hehän siitä kuitenkin hyötyvät, emme me ehdi nauttia ponnistuksiemme tuloksista".

Toinen tärkeä ongelma on tiedon kulkeminen ja kuljettamisen vaikeus. Monet valittelevat ohikulkiessaan, kuinka huonosti tietoa siirtyy esim. Stimuluksesta ainejärjestön jäsenille.

Miten tieto sitten saataisiin kulkemaan? Esim. Ärsyke on oivallinen tiedotusväline, jossa Stimuluksen hallituskin voi halutessaan saada äänensä kuuluviin.

Tieto ei tunnu kulkevan myöskään psykologian laitoksen henkilökunnan välillä. Tämä onkin nähdäksemme yksi tärkeimmistä esteistä psykologian opetuksen kehittämisessä: opiskelijoiden on vaikea tehdä yhteistyötä sellaisen vastapuolen kanssa, joka hetki hetkeltä muuttaa muotoaan - riippuen siitä, kenen etunäkökohdat ovat kyseessä. Hyvänä esimerkkinä tästä on mm. tämän syksyinen progradututkimusprojekteihin ilmoittautuminen ja jakaminen: opiskelijoita on koko syksyn ajan pidetty hämäävässä epävarmuudessa - mistähän syystä?

Jostain syystä myös opiskelijoiden keskuudessa mielipiteiden vaihto koulutuksen kehittämisestä ei tunnu onnistuvan: yhä useammin kuulee hälyttäviä esimerkkejä siitä, kuinka ainejärjestö ja SPOL ry pyritään ohittamaan "välistävedon omaisesti", vaikka esim.

SPO:n seminaarin kaltaiset tilanteet antavat kyllä kaikille halukkaille tilaisuuden julkituoda mielipiteensä. Samalla ne antavat myös mahdollisuuden tehdä päätöksiä, joilla on joukko-voiman tuki takanaan. Yksittäisten opiskelijoiden kehrittelemät kannanotot eivät välttämättä edusta koko Stimuluksen yleistä mielipidettä.

"Kaikki ongelmat on tehty ratkaistaviksi", oli seminaarin paneeliin osallistuneen Helsingin psykologian laitoksen edustajan mielikommentteja. Kumpi pystyisimme lausumaan nyt saman vakuuttavasti ja samalla aidosti.

Arja Nevalainen

MANUEL SCORZA IM MEMORIAM

+++

Manuel Scorza oli kirjailija, perulainen kansainvälisen intiaanien oikeuksia ajavan järjestön johtaja. Miksi tässä käsitellään häntä, eihän hän ollut edes psykologi? Eipäs olla fakki-idiootteja.

+++

Hyvä kirjallisuus puolustaa mielestäni aina ihmisten, varsinkin heikompien kansalaisten oikeuksia. Hyvälle kirjailijalle on jokainen hänen romaanihenkilöistään tärkeä, elävä olento. Kirjailijan on rakastettava henkilöitään.

+++

Minusta tuntuu, että hyvä psykologi suhtautuu ihmiseen aivan samoin.

+++

Jotkut psykologeista väheksyvät asiakkaitaan, he yksinkertaistavat yksilön elämän diagnostisen nimikkeen alle. Samaan sortuvat väsyneet, turhautuneet kirjailijat.

+++

Mahtaa olla vaikeaa sellaisilla ihmisillä.

+++

Manuel Scorzan kirjoissa ihmiset elävät, suorastaan riisiköhtelevät. Kirjat ovat hauskoja ja ahdistavia, kuten ihmisen elämä todella on. Elämä kirjoissa vie niin väkisin mukaan, että lukijalta kipeytyvät paitsi aivot myös perusukset.

+++

Scorzan kirjoissa ei alistuta. kansa nousee taisteluun, häviää koska latinalaisessa amerikkaa käy niin helkein aina. Mutta tapettuinkin ihmiset tekivät itselleen hyvän elämän.

+++

Ajatelkaa Carabomboa, jolla on anomus virkamiehille. Tietenkään nämä eivät huomaa vähipötsistä miestä: Hän on kuin ilmaa heille. Carabombo on nukkunut, hän voi vaaratta nostaa kansaa kapinaan.

+++

Ajatelkaa kelpo Agapito Roblesia, joka rakastaa vaimoa niin paljon että maalaa eräänä yönä hautausmaahan kivet.

+++

Ajatelkaa hevosenvarasta, joka puhuu hevosten kanssa niiden

omalla mielellä.

+++

Ajatelkaa lemmikarasta, joka nöökee unia, polttaa cocan lehtiä (liikeriä) ja ennustaa niistä kansansa kohtaloo.

+++

On surkeaa, että elämänsä hengenvaarassa elänyt mies kuolee lento-omattomuudessa keskellä Euroopan rauhaa. Todellisuus murkasi raufasti miehen, joka kieltäytyi kirjoissaan tekemästä ehdotonta rajanjätkoa todellisuuden ja fantasiaan välille.

+++

Kuoleman edessä olen voimaton. Kaikki sanat tuntuvat typeriltä. Kukat lakastuvat vilpittömään kätte. Onko liian fraasi sanoa, että kirjat jäivät elämään.

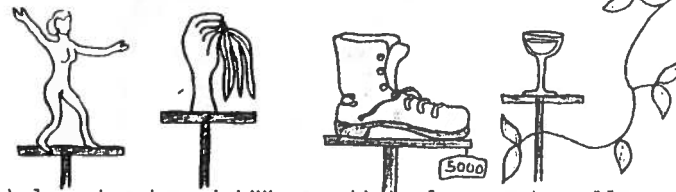
+++

Scorsan teoksia on suomenrettu kolme: Kummunlyöntejä Rancasin puolesta, Carabombo näkymätön mies ja Aganito Robleinin kirjava viitta. Ensi keväänä suomennetaan kuulemma neljäs.

Vesa Nevalainen

Ala-arvoista ^{vai} Raskaa Seinillä Aistit Räjähdyttävä Superkokemus ?

"Antaa mennä niin että kirjasee", mieltä koehenkilömme M.M. seuraan henkinen tukensa N.N. kavutessaan tempelin portaita suoraan kaikkein pyhimpään. Sadat peilit heijastivat heidän kulkuaan, ja kiihkeästi kaivatun esteettisen kokemuksen odottelu kutitteli vatsanpohjaa, jonne tämän suuntaiset tuntemukset jostakin syystä tuntuvat paikallistuvan. M.M. oli päättänyt uhrata itsensä taiteen alttarille ja käyttää kaiken sielutieteen opiskelusta tarttuneen analysointikykyä räjäyttämään viimeisen sanan aiheesta : onko rautaromun raahaaminen museoon eliittitaiteilijoiden ainoa tapa ansaita kapea leipänsä, petetäänkö kansaa sumeilematta vai olisiko Suomen rahvaan opittava jo villiintymään muustakin kuin tape- tuista sorsista ja savolaisista järvimaisemista....

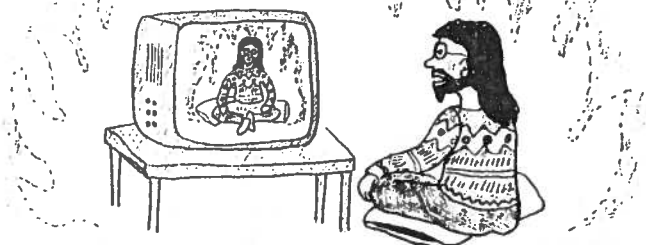

M.M. ei halunnut antaa minkään ennakkokuulemansa turmella vastaanottavaista mieltään ja vannoi suovansa jokaiselle teokselle tieteellisyden vaatiman mahdollisuuden "kolauttaa". Koehenkilömme narahti jo ensimmäisessä salissa : akryylitelttä ohittui muutamalla kierroksella, koska sen pointti oli niin ilmeinen, mutta sinivioletti dip-tyykki pakotti imemään itsestään värejä loputtomasti . Uskomattomat värit : taivaallisen kirkas, puhdas ja maastuneen lämmin, kokemuksissa kulunut rinnakkain. Seuraava iso seinä toi M.M: lle mieleen kansakouluaikaiset säännöllisesti epäonnistuneet vesiväri-veeraukset - ehkäpä De Marialla olikin samat välineet, koska niita ei kummempaa vaikutusta tehnyt. Perinteellisempien taulu- taulujen edessä M.M. joutui luopumaan objektiivisuudestaan ja sortui ekstatisiin kiljahduksiin. Mikä idea, panna kotka riippumaan kuin lepakko , ja entä Varus, verinen polku saksalaisen kulttuurin alkujähteilille, voiko sitä kammotta ihailta!

Luolamaailauksenomainen pureutuminen alkuihmisen olemukseen sai M.M. :n kummastuneena pohtimaan, onko mahdollista kuvata maskuliinisuutta ilman aggressiivisuutta, vai ovatko ne laadullisuuksia, jotka välttämättä kuuluvat yhteen... Marian ilmestys herätti M.M. :ssä kihertäviä oivalluksia : jumaluuden laserkosketus on ollut järjestyttävä kokemus sekä Marialle että Michelangelon Aatamille! Tässä vaiheessa M.M. rupesi tuntemaan itsessään huolestumisen merkkejä : missä hitossa ovat ne kaikki ymmärryksen yli ja ali menevät, katsojia aliarvioivat kaato-paikalta kerätyt rojutaideteokset, vai "olenko kulkenut sokeana ja vain luulotellut tajuavani ideoita kaikissa töissä..."

M.M. rupesi kiihkeästi etsimään roskateoksia, mutta kohtasi vain kiehtovan pullosisiliskoinstallaation ja arvoituksellisen Helsinki-ympyrän, jota varhaiskypsä taiteennauttaja oli muuttamassa mieleisekseen paiskomalla lasttoja uuteen järjestykseen.

Seuraavasta huoneesta rupesi vihdoinkin löytymään kunnan ARS-kamaa... "Onko todellakin tarkoitus, että ihailen satunnaisesti kaapin päälle heitettyjä kiviä", mietti M.M. ärtyneenä. Entä työt, jotka erottaa 3-vuotiaan raapustelusta vain se, että 3-vuotias olisi oletettavasti pyrkinyt esittävämpään kuvaamiseen. M.M. havaitsi närkästykseseen näyttelyesitteestä, että seinä, jonka maalipinta oli näyttänyt pahasti rapistuneelta, olikin itse asiassa taideteos, jonka kimpussa ruotsalainen maalari oli ahertanut viikkokaupalla vimmaisena luomiskiihkon vallassa!! Oliko siis kyseessä helmiä siioille, vai kenties kärpäsiä keitossa !?

Hämmentyneenä M.M. silmäili rivillisen vesivärikkäkkökeiluja, joiden monimerkityksisyydestä Rorschahkin olisi ollut onnellinen. Varsinainen pähkinä, ratkaiseva testiosio, oli kuitenkin vielä kohtaamatta : "Avaar" eli harmaan aukon huone.... Huoneen täytti rahvas, joka epätoivoisena käänteli mystistä aukkoa löytävikseen TAIDETEOKSEN jostakin sen nurkasta - asetelma muistutti M.M. :stä elävästi tarinaa keisarista, jonka alastomuuden oivaltaa vain se, joka rohkenee tunnustaa asiantuntemattomuutensa. M.M. päätti tämän mielessään olla oman taidenautintonsa paras ja ainoa asiantuntija ja jätti huoneen sikseen, koska se sillä hetkellä herätti hänessä vain tukahdutettuja naurunpyrskähdyksiä.

Siinä vaiheessa, kun taide-elämyksensä vallassa hurmioituneena poukkoilevat ihmismassat ja rattaissaan raivoisasti kirkuvat pikkutenaavat rupesivat kehittämään liikaa painetta korvien väliin, M.M. ja N.N. päättivät lähteä analysoimaan vaikutelmiaan antoisempaan ympäristöön. Kaikista hurmion hetkistä huolimatta koehenkilömme tunsivat itsensä jollakin kummalla tavalla petetyiksi : joulupukki ei tuonutkaan niin hllistytävään ihmeellisiä lahjoja kuin viidakkoradio oli lupailut... Psykologiset lainalaisuudet tuntien M.M. ja N.N. huomasivat heti, että kokemuksen arvottaminen on tietenkin riippuvainen siihen kohdistetuista odotuksista ja toiveista. M.M. pyrki tästä kehittämään taiteenfilosofiansa perusteet : "ei kaikki, joka roikkuu museon seinällä ole taidetta / taidetta MINULLE" ja "taideteos on kohde - sanotaan esimerkiksi tietyllä tavalla käsitelty rautakanki - joka puhuttelee minua, herättää minussa tunteita, ajatuksia, värityksiä". On itsestäni kiinni, jos suostun taidekriitikkojen ja kaiken karvaisen esteetikkojen manipuloitavaksi, annan heidän määrätä mieltymyksistäni!

Julistetuaan tämän anarkistisen taidemanifestin M.M. keskittyi ryystämään yrittiteetään ja herkisti korvansa kuuntelulle. Vieraisen pöydän äidillä oli kiusallinen ongelma : hän oli juuri lastannut pienokaisilleen pöydän täyteen herkullisia kasvispöperöitä, kun jälkikasvu ilmoitti : "Mä haluan lihaa". Johon äiti hyssytellen: "kuule, kun tämä on kasvisravintola ja täällä ei syödä muuta kuin kasviksia, ne on terveellisiä". Vastaus ei mitään ilmeisemmin tyydyttänyt, koska seuraavaksi kajautti : "Mä en syö tota". Välttyäkseen harmilliselta huomiolta äidin ei auttanut muu kuin koventaa strategiaa : "Nyt suu kiinni ja syöt kaiken , se on hyvää ja sillä siisti!"

Mitä M.M. kaikista kokemastaan oppi...? Kaikkiällä yritetään muokata mieltymyksiämme ja ohjata ajatteluamme auktoriteetti-uskoiseksi - tyhmä se, joka ei ymmärrä modernia taidetta ja sivistymätön se, joka nauttii vääristä asioista väärässä paikassa. Mikä M.M. julkaisee raporttinsa Arsykkeeseensä ? -no, kuka määrää, että rynnötsäinen stimuluslainen olisi kiinnostunut vain psykologisista ongelmista....

Avoimet polut

Löysin sisältäni viidakon

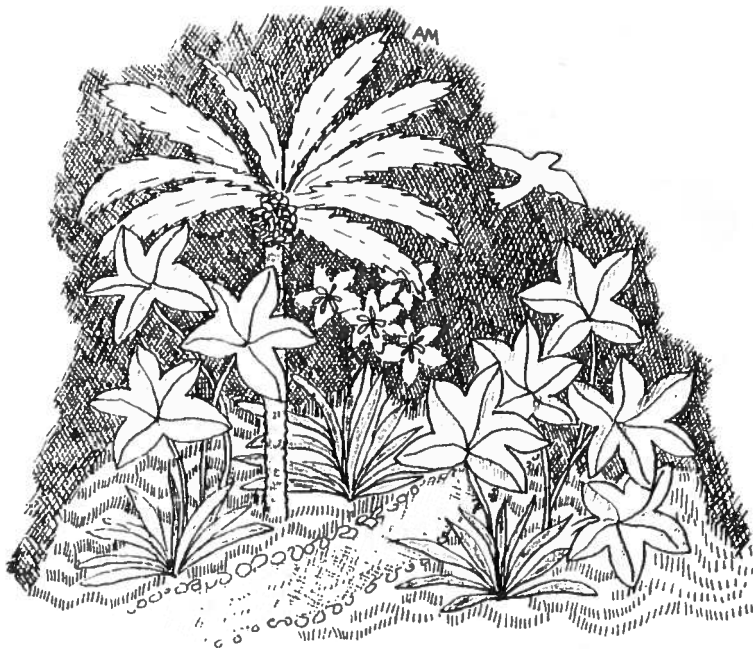
sen, jossa kirkuvat oudot linnut ja karjuvat villit pedot.
Kammosin sitä kauan ja epäröin astua avonaisesta ovesta
syvyyksiin.

Kita syvennille kuljin, sen tutummaksi kävivät kiertelevät kojootit,
ja sarlistavat sudet nuolivat pohkeitani.

Sävelin poikki syyllisyyden autiomaan, ja teräviksi hiomani
loukkaukset haavoittivat jalkojani. Kuljin läpi masennuksen
hetteikön, ja näin nyt selvästi ne silmäkkeet, jotka olivat vetäneet
minua puoleensa päiviä, viikkoja. Samosin halusta vihan siimekseen
ja vastasin kiiluvien silmien katseeseen.

Lopulta löysin nautinnan järven, jonka aalloille laskeuduin
keinumaan.

Yhdistuneena ja paljaana astuin ystävyysmäjään,
n kaitto suojaasi uniani, mutta avoimet seinät paljastivat polut,
jotka odottivat askeliani. Enää ei viidakon tuli pelottanut -
otin ratsu seni leijonan, hiuksiini kyyhkysen ja lähdin
etsimään valtakuntani häiriä.

SPOLIN SEMINAARISTA

SPOL ry järjesti yhdessä Stimuluksen kanssa seminaarin
(25.-26.11.83) aiheesta "psykologian koulutuksen sisältö
ja kehittäminen". Seminaarissa alustivat SPOL:n puheen-
johtaja Hannu Tonteri (seminaarin lähtökohdista, tarpeis-
ta ja tavoitteista), Psykologiliiton edustaja (KePsy) Sirk-
ka Tasola (koulutuksesta ja ammattikäytännöstä), Psykologi-
sen Seuran edustaja Lea Ulkkinen (tutkimuksesta ja koulu-
tuksesta), Anita Luutinen (pedagogisesta ongelmasta korkea-
koulutuksessa sekä eräitä kokemuksia sen ratkaisuyrityksistä
psykologian opetuksessa ja opiskelussa) sekä Liisa Anttonen
(aiheesta "putkipsykologi muistelee"). Lisäksi käytiin paneel-
keskustelua ja tehtiin ryhmittöitä.

Etenkin paneelikeskustelussa kiteytyivät hyvin monet opis-
kelunne ongelmalliset kohdat, samalla oli hyvä tilaisuus
verrata Jyväskylässä esiin tulleita ongelmia vastaaviin muis-
sa yliopistoissa ja saada näin omaan tilanteeseen hieman laa-
jempaakin näkökulmaa. Esille tulivat tärkeinä ongelmakohtina
mm. harjoittelu (sen pituus ja määrittely opintoviikkoina,
harjoittelun palkkaus ja matkakorvausasiat, esinarjoittelu
eri muodoissaan, mahdollinen laitosharjoittelu kentällä ta-
pahtuvan lisäksi), käytännön ja teorian yhdistäminen mah-
dollisimman motivoivalla ja hedelmällisellä tavalla, jatko-
opintojen ja tutkimuksen teon mahdollisuudet "perusopinto-
jen" jälkeen ja mahdollisuudet eri yliopistojen käytäntöjen
yhtenäistämiseen (mm harjoittelun määrittämisessä opintoviik-
koina ja harjoittelun palkkauksen järjestämisessä).

Seminaarissa tuli esille varsin tärkeitä asioita, etenkin
kun esim. Jyväskylässä harjoittelun pituus määritellään
edelleen kymmeneksi opintoviikoksi vaikka käytännössä sen
pituus on suurinpiirtein kaksinkertaistunut ; kun kuuden
kuukauden harjoittelusta ei saa palkkaa viisipennistäkin lu-
kuunottamatta joitakin harvoja poikkeuksia; kun harjoittelu-
matkoihin saadua vain pikkuruista korvausta laitokselta ; kun
kosketus psykologian käytäntöön on käytännöllisesti katsoen
olematon kolmena ensimmäisenä opiskeluvuonna jne ...

Hämmästykseni kuitenkin totesin, että aiheen tärkeydestä huolimatta monet niistä, joiden kanssa aikaisemmin olin huokaillut huonosti suunniteltua koulutusta, puuttuivat paikalta. Itse asiassa seminaarin toisena päivänä jyväs-kyläisten osanotto oli huomennut pariin kouralliseen. Mutta eivätkä laitoksetkaan loistaneet olemassaolollaan - lauantaina opiskelijoiden ja alustajien lisäksi seminaariin osallistuivat edustajat Jyväs-kylän yliopistosta ja Åbo Akademiästä. Mistä moinen?

Elämme kuitenkin vaipuko vastavuoroiseen apatiaan!

Yhteistyön on jatkuttava sekä opiskelijoiden ja laitoksen henkilökunnan että eri yliopistojen välillä. Ensi vuoden alussa ilmestyy seminaarista kooste "Psykologian opiskelija", jonka lukemalla jokainen voi saada käsityksen seminaarinsa käsitellyistä asioista. Jatkossa olisi myös hyvä järjestää esim. pienimuotoisia seminaareja laitoksen henkilökunnan kanssa, joissa voitaisiin kehittää eteenpäin SPOL:n seminaarissa käsitellyjä asioita. Myös opintojen kehittämistyöryhmiä olisi viriteltävä ja käynnistettävä uudelleen.

Paneelikeskustelussa laitosten edustajat toivat "syntintunnoissaan" esille mm, että opiskelijoiden on jaksettava muistuttaa laitostensa opettajia ja tutkijoita tarpeistaan ja toiveistaan. Niitä kun pölyisissä tutkijakammioidensa, suuren tiedon ja yksinäisyyden keskellä helposti unohtavat nämä tarpeet ja toiveet. Tietysti soisi heidän olevan edes hieman "pidempimuistisia" - kuitenkin opiskelijoiden on pystyttävä myös oma-aloitteisesti ajamaan etujaan esim. psykologiliitossa, jossa sentään opiskelijajäseniinkin lienee lukuisa joukko. Vähintään lienee, että me pystyisimme ajamaan etujamme oman laitoksemme piirissä, joka on sentään meidän omaamme. Vai alkaako omien etujemme ajaminen mystisen "valmistumisen" jälkeen - hokkus pokkus?

Arja Miettinen

Puiseva juttu

Puinen puu
puisen polun varrella
puisien puiden välissä
puisevan miehen puisessa metsässä.

Muita puita I

Vahvojen lehtien vihreä tuoksu
pukkaisee tukkoisen nenäni
eukalyptus.
Palmut tarjoavat voimakkaan suojan.
Viileän.
Aurinko polttaa, hyväilee ja polttaa.
Totun.
Hiekkainen kuuma kumpu, toinenkin.
Kuin rintojen välissä.
Mitä tuli mieleen?
Äiti vai seksi?
Lämpöä kuitenkin.
Niin ne puut puhuvat.

Muita puita II

Kukkivan puun vihreällä oksalla.
Punainen lintu?
vai
Kukka?
Se on kukka.
Ja niitä on paljon.
Mehuisia kukkia.
Juovun.
Viileä viini hyväilee nielua.
Punaisia kukkia
ja
Huulia.
Vaivun,
vaivun...

Kuulokuvia

Puisia
Punaisia
Huulisia kukkasia
Suisia
Puisia
Punaisia kukkasia
Puisia
Huulisia
Suisia kukkasia
Puisia
Suisia
Tuulisia kukkasia

Outoja päättymättömiä hymyjä I

Odotan elokuvateatterin aulassa
seuraavaa näytäntöä.
Tunnelma on odotuksen sävyttämä
savua makeisia virvokkeita
puheen solinaa.
Ovi aukeaa.
Ensimmäisen näytöksen ihmiset valuvat
hitaasti
pois
hymyillen.

Outoja päättymättömiä hymyjä II

Olen kadulla
kohtaan ihmisiä
näen
en puhu
näen tapaamisia
he puhuvat
en kuule
suut liikkuvat
he poistuvat
hymyillen
kauan,
kauan...

Outoja päättymättömiä hymyjä III

Mistä alkaa hymy?
Mielihyvästäkö?
Mielihyvästä mihin?
Joko olet tyytyväinen omaan sukkeluuteesi
tai

toisen

Se voi olla muutakin.
Osallisuutta.
Tunne siitä, että meitä on kaksi
ja katsomme silmiin
vastaamme hymyyn hymyllä.
Se lämmittää.

Vaikutelmia I

Kello on puoli neljä.
Päivä pimenee.
Valoisuus ei vähene,
mutta päivä
pimenee.
Ja pienenee.

Vaikutelmia II

Ulkona on punaista
Pilven alta näkyy.
On lämmin
vaikka pakastaa.
Olen liittoutunut.
Auringon kanssa.

Yhteisömme vaiheita

Mitä tapahtuukaan selkäni takana?
Samaa,
kun tapahtui ennen silmiäni edessä.
Yritetään.
Kovasti.
Poljetaan myös tyhjää.
Osin tahattomasti
Mutta tahallaankin
Tai
Välinpitämättömyydestä.

Työnilöa I

Ovia
 valkoisia
 ja paljon
 peräkkäin
 hyvässä järjestyksessä
 selkeää ja yksinkertaista.
 Yhteys ulkomaailmaan roikkuu seinällä.
 Solussa,
 muovisen kelmun sisässä,
 sykkii markalla toimiva tuma.
 Hauska kuulla äänesi.
 Se on lempeä ja lämmin.
 Hyvä niin.
 On helpompaa sopeutua
 jos tarvitsee.
 Jos ei.
 Hyvä niin.
 Olet vapaa.

Työnilöa II.

Punaista pintaa
 neliömetreittäin.
 Kaikuvaa pintaa,
 yhtä paljon.
 Ja se kaikuu.
 On paljon ääniä.
 Silti niin vähän elämää.
 Harmaata.
 Kenkien kopinaa.
 Se on Mac^{Mac} Mac^{Mac}.

Väinön budjettiriihi

Mätä vuotaa haavasta
 mahla koivun rungosta
 kerma kannusta kumollaan.
 Vuotaa vesi liukkahasti
 sula rauta kattilasta
 juoru huulilta poloisen
 leviää märkä mättähälle.

Lasse Mäkelä

Rauhasta puhutaan nykyisin paljon ja monissa paikoissa, niin myös omalla psykologian laitoksellamme. Rauhaa ei kuitenkaan saada aikaan siten, että unniastamme korvamme maailman nahuudelta ja hautaudumme pommitusuojiin. On hyvin mielenkiintoista lukea, mitä kuuluisa yhdysvaltalainen psykologi ja humanistisen psykologian johtohahmo kirjoittaa asiasta. Jokainen tehköön omat mielipiteensä seuraavasta.

CARL ROGERS : A PSYCHOLOGIST LOOKS AT NUCLEAR WAR : Its threat, its possible prevention

Journal of Humanistic Psychology, Vol. 22 No. 4, Fall 1982 9-20
 © 1982 Association for Humanistic Psychology

Carl Rogers aloittaa artikkelinsa siteeraamalla Fritjof Capraa (1982). Capran mukaan ydinsodan ensi-istun seurauksena kuolisi puoli biljoonaa ihmistä. Koko sota olisi ohi kolmestakymmenestä kuuteenkymmeneen minuuttiin ja tuskin mikään elävä olento välittyisi sen seurauksilta. Puolustusministeriössä suunnitelma tätä sotaa vastaan on ristitty "Mutually Assured Destruction"-nimellä. Etukirjaimet kuvaavat sitä osuvasti: MAD.

Capra päättelee tietojensa pohjalta, että Pentagonilla on suunnitelmia ydinase-ensiksiuun Neuvostoliittoa vastaan, mikäli venäläisten kanssa tulee suora sotilaallinen yhteenotto missä tahansa maailman kolkassa.

Rogers korostaa, että ei ole olemassa sellaista asiaa kuin rajoitettu ydinsota. Presidentti Reaganin kannanotot asiasta osoittavat sekä syvästi piittaamattomuutta inhimillisestä elämästä että välinpitämättömyyttä valtiolliseen psykologiaan. Oletetaan, että rajoitettu ydinsota alkaa.

Toinen puoli on hiviäjä. Voiko kukaan uskoa, että hiviäjä ei paina kaikki-ulos- ydinräjähdysnappia. Se olisi väistämätöntä.

Toinen Rogersin mielestä uskomaton k'isitys on ajatus siitä, että ydinsota voidaan voittaa. Rogers sitoeraa varapresidentti Bushin lausuntoa siitä, että ydinsota todella on voitettavissa. Mutta jos noin 5-15 % kansakunnasta selviää elossa (Eli Rogersin kotikaupungin San Diegon miljoonasta asukkaasta jäisi eloon 150000 ihmistä, jotka harhailisivat kuolettavassa radioaktiivisessa murkassa), kuka voi kutsua sitä voitoksi?

Rogers nohtii seuraavaksi yleistä ilmapiiriä maassaan. Tilanne tuntuu olevan niin kammottava, että ihmiset usein vähättelevät sitä, tai kieltävät sen merkityksen, tai torjuvat sen täysin ajatuksistaan. (Reaganin neuvonantaja Meese ydinsodasta: .." Se on jotain vähemmän kuin toivottavaa"). Rogers päättää myös, että nuoret jotka yleensä tuntevat syvemmin tällaisia asioita, vajoavat usein toimettomuuteen. (vai mitä ajattelette seuraavasta: "Viiden vuoden päästä mikä on joko kuollut tai armeijassa tai soittamassa soolokitaraa jossain bändissä. Minä luulen että sota tulee ennen kuin viisi vuotta on mennyt ja suurin osa meistä kuolee"). Tiedemiehetkin eivät tunnu reagoivan tilanteeseen. Rogers siteeraa taas Capraa. Capran mielestä suurimmalla osaa tiedemiehistä on kaksi sokeaa pistettä: 1) Heidät on palkattu sotilaallis-teollisen kompleksin palvelukseen tekemään ydinaseita tai ydinvoimayhtiön palvelukseen rakentamaan ydinvoimalaitteita ja 2) He näkevät oman työnsä vain kapeasta, rajoitetusta näkökulmasta eikä heillä ole käsitystä kuinka kaikki sopii yhteen. Ne, jotka todella tietävät ydinaseiden mahdollisuudet tekevät kaikkensa, että aseistautuminen LOPETETTAISEIN, ja se lopetettaisiin NYT!

Miten tällainen kauhistuttava tilanne voidaan ehkäistä? Osgood on (1962) esittänyt tähän seuraavan mallin: Yksi kansakunta, ilman että vähentää kapasiteettiaan niin että hviivisi sodan, ottaa askeleen jännityksen vähentämiseksi. Tämä on pieni riski. Tästä tiedotetaan ja toisen osapuolen on vaikea olla tekemättä vastaavaa myönnytyksiä jne.

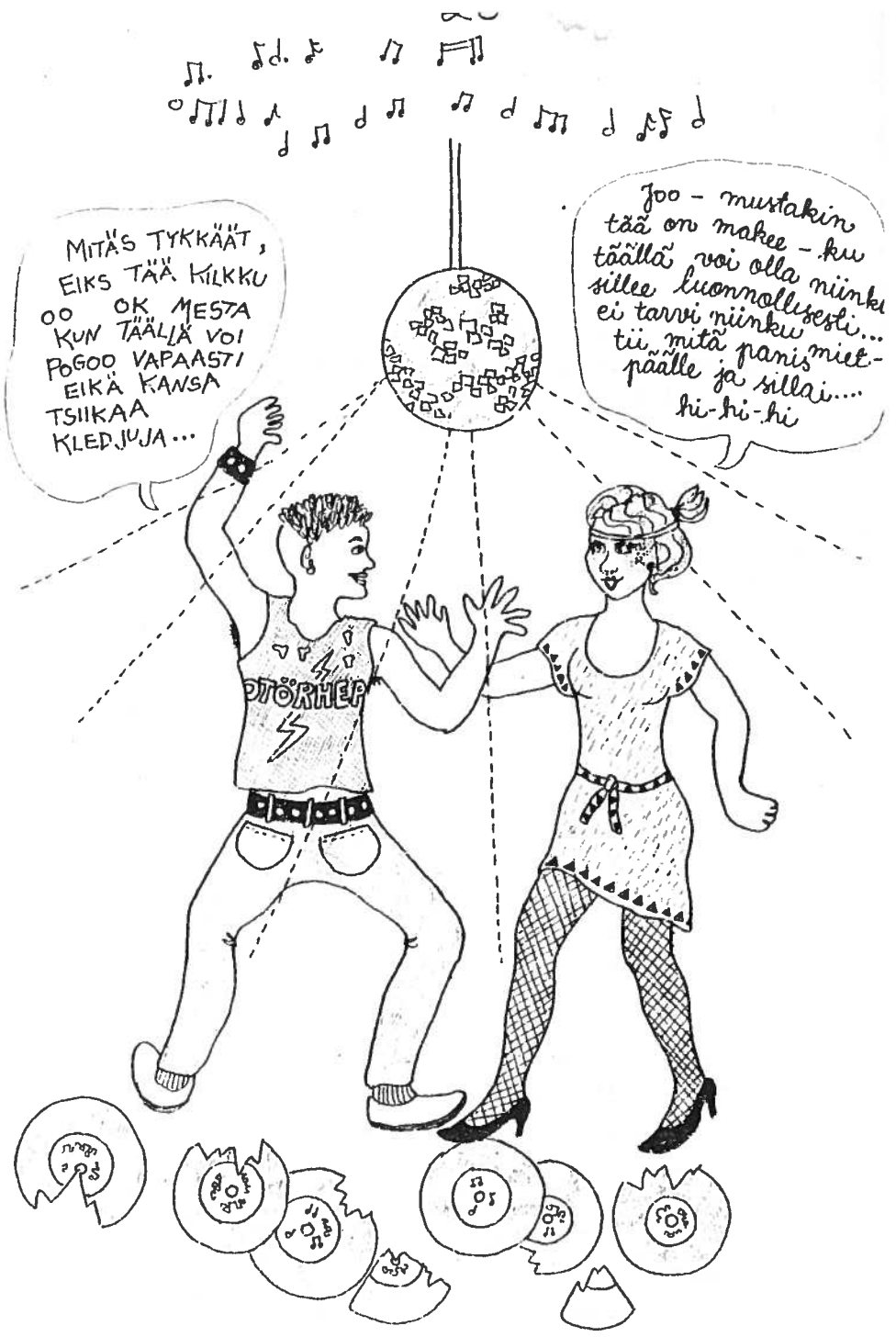
Rogersilla on myös oma malli, jonka hän on kehittänyt oman psykologisen työnsä pohjalta. Lähtötilanne on aina sama. Yksi ryhmä tuntee "On täysin selvää että me olemme oikeassa ja te väärässä. Me olemme hyviä ja te täysin pahoja. Täten, ainoa ratkaisu on meidän vaihtoehto: Y. Toisella osapuolella on kuitenkin samanlaisia ennakkoluuloja, heidän mielestään ainoa oikea vaihtoehto on X. Yksi suurimpia vaikeuksia onkin se, että kieltäydymme hyväksymästä että vastapuolella voi olla aivan vastaava tunne oikeansa olemisesta. Rogers kerho esimerkin liittoutuneiden virkamiesten ja köyhimpien asiakasryhmien välisestä tilaisuudesta, jossa hän oli apulaisineen mukana välittäjänä. Alkuun ilmapiiri oli

virinallisen vihamielinen, mutta kun vihamieliset ja epäavat mielipiteet -myös välittäjiä kohtaan- hyväksyttiin, kaikkein irrationalisimmat tunteet vähenevät. Vihitellen, toisen puolen ymmärtäminen ja hyväksyminen lisääntyi. Luottamus lisääntyi. Kansainvälisellä tasolla Rogers vertaa em. tilannetta Carterin Camp David-neuvotteluihin, jotka johtivat rauhansopimukseen Israelin ja Egyptin välillä. Neuvottelujen aluksi Israelin Begin ja Egyptin Sadat olivat "virinallisen vihamielisiä toisilleen. Mutta neuvotteluilla oli otollinen ilmapiiri (joka pääosin vastaa Rogersin em. esimerkin järjestelyjä), joka mahdollisti kehityksen. Neuvottelut olivat yksityisiä, epävirallisia, niissä oli välittäviä (facilitative) aineksia (Carter kuunteli ja suoritti yhteenvetoja, mutta ei enää niin tunnepitoisesti kuin Sadat ja Begin) ja lopuksi, nämä miehet todella joutuivat olemaan jatkuvassa kontaktissa toistensa kanssa 12 päivää (ns. "pressure cooker"-aspekti).

Ja lopuksi vielä joitakin sovellutuksia ydinasetilanteeseen (tilaa on enää sivun loppuun). Euroopassa on tahtoa rauhaan, USA:ssa kannatti aseistuksen jättämistä v. 1981 72%. 20 miljoonaa neuvostoliittolaista kuoli 2. maailmansodassa ja yhtä suuri määrä loukkaantui, joten he tuskin kaipaavat sotaa. Medlevien tutkimus osoittaa, että Neuvostoliittolaiset pelkivät sotaa ja USA:n ensi-iskua. Yleisellä mielipiteellä on vaikutusta. Ajatellaan esim. Vietnamin sodan loppumista. Lisäksi, USA:n hallituksen nykyistä linjaa on muutettava. Meidän (jenkkien) on kommunikoidava venäläisten kanssa. Meidän on yritettävä ymmärtää heidän näkökantansa. Meidän on keskusteltava heidän kanssaan virallisella ja epävirallisella tasolla. Dialogia on rohkaistava, mikäli tarpeen on jopa käyttävä kokeneita välittäjiä.

Ja viimeinkin, antaa Rogersin itsensä puhua: "We have the models. We need to put them to work." "Can we stop the drift toward destruction? We all have the responsibility in answering this question. It is to carry out my personal share of this responsibility that I have spoken so strongly. I intend to continue. I hope you will join me- and millions of others- in working for a stop to our terrible insanity-the trend toward nuclear war." REFERENCES

Capra, F. *The Turning Point*. New York: Simon & Schuster, 1982.
 Dayan, M. *Breakthrough: A Personal Account of the Egypt-Israel Negotiations*. New York: Knopf, 1981.
 Fuchs, F. *The Guru or the Labor Market*. Unpublished manuscript, 1981.
 Medvedev, R. A., & Medvedev, Z. A. A nuclear "Samizdat" on America's arms race. *The Nation*, 1982, 234, (2), 38-50.
 Osgood, C. *An Alternative to War and Surrender*. Urbana, IL: University of Illinois Press, 1962.

MITÄS TYKKÄÄT,
EIKS TÄÄ KILKKU
OO OK MESTA
KUN TÄÄLÄ VOI
POGOO VAPAASTI
EIKÄ KANSA
TSIIKAA
KLEDJUJA...

Joo - mustakin
tää on makee - ku
täällä voi olla niinku
sillee luonnollisesti...
ei tarvi niinku
tii, mitä panis miet-
päälle ja sillai....
hi-hi-hi